

ข้อมูลทั่วไปประชาชนชาวบ้าน หรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

*****

๑. ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ – สกุล นายจรงค์ บรรณาคำ ชื่อเล่น
 ว.ด.ป เกิด ๓ กันยายน ๒๕๒๐ เพศ ชาย อายุ ๔๐ ปี
 จบการศึกษา ปวส.
 ที่อยู่ปัจจุบัน ๒๔ หมู่ที่ ๘ บ้านนาหลวง ตำบลท่าค้อ อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม
 ชื่อบิดา นายพิระ บรรณาคำ ชื่อมารดา นางจันทร์เพ็ญ บรรณาคำ
 ปัจจุบันประกอบอาชีพ รับจ้าง
 มีความสามารถด้าน แกะสลัก ช่างปูนปั้น

๒. เป็นประชาชนชาวบ้านหรือ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเภท

- ( ) อาหารและโภชนาการ ( ) ศาสนาและพิธีกรรม
 ( ) เกษตรกรรมและการทำมาหากิน ( ) ภาษาและวรรณกรรม
 ( ) ศิลปหัตถกรรมและสิ่งทอ ( ) ศิลปะการแสดงดนตรี
 ( ) ประวัติศาสตร์และโบราณคดี ( ) กีฬาและการละเล่นพื้นบ้าน
 ( ) การแพทย์แผนไทยและสมุนไพร

๓. ข้อมูลรายละเอียด / ผลงาน / องค์ความรู้ / ความสามารถของประชาชนชาวบ้าน

๓.๑ แรงบันดาลใจ / ที่มาของความรู้

ปูน เป็นวัสดุได้มาจากหินปูน หรือ เปลือกหอยทะเล เคาใหม่ทำให้เป็นผง ถ้าปูนทำขึ้นจากหินปูน เรียกว่า ปูนหิน ถ้าทำขึ้นจากเปลือกหอยเรียกว่า ปูนหอย ปูนทั้งสองชนิดนี้สีขาวจึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า “ปูนขาว” ปูนหิน ปูนหอย หรือปูนขาวนี้ ลักษณะเป็นผงสีขาว เมื่อนำมาแช่น้ำไว้สักพักหนึ่งแล้วนำมาบด หรือตำให้เนื้อปูนจับตัวเข้าด้วยกัน เนื้อปูนจะเหนียวเกาะกันแน่นพอสมควร ขณะที่เนื้อปูนยังอ่อนตัวอยู่นี้ เหมาะเป็นวัสดุคืบนำมาใช้ปั้น ทำเป็นรูปภาพ หรือ ทำเป็นลวดลายต่างๆ ใช้ตามวัตถุประสงค์ต่างๆ ที่ต้องการ ภายหลังที่เนื้อปูนแห้งสนิทจะจับตัวแข็งคงรูป ดังที่ปั้นแต่งขึ้นไว้แต่แรก ไม่เปลี่ยนแปลง และเป็นวัสดุคืบที่มีคุณภาพแข็งถาวรอยู่ได้นานๆ ปี ดังนี้ ปูนขาว ซึ่งได้จากหินปูนที่ดี เปลือกหอยทะเลที่ดี จึงเป็นวัสดุคืบที่ช่างปั้น ได้นำมาใช้สร้างทำงานปั้นแต่โบราณกาลมากระทั่งปัจจุบันงานปั้นปูน ซึ่งได้รับการสร้างขึ้น เป็นงานปั้นแบบไทยประเพณี เป็นความรู้ และวิธีการเฉพาะงานของช่างปั้น แต่โบราณนั้น อาจลำดับวิธี และ กระบวนการปั้นงานปูนปั้นให้ทราบดังต่อไปนี้

๓.๒ วิธีการเรียนรู้

เรียนจบจากวิทยาลัยช่างศิลป์

๓.๓ รายละเอียดองค์ความรู้ / ภูมิปัญญา

ปูน ที่เป็นวัสดุคืบนำมาใช้ทำงานปั้นปูน คือ ปูนขาว จะต้องได้รับการเตรียมการให้มีคุณภาพเหนียว และ จับตัวแข็งแกร่ง เมื่อภายหลังปูนปั้นนั้นแห้งสนิทแล้ว ด้วยการผสมน้ำยา และ วัสดุบางชนิด เพื่อเพิ่มคุณภาพ คือ น้ำกาบ อย่างหนึ่ง กับน้ำมันพืชอย่างหนึ่ง ปูนขาวซึ่งเนื้อปูนพร้อมจะใช้ทำงานปั้น ได้เรียกว่า ปูนน้ำกาบ ส่วนปูนขาว ซึ่งเนื้อปูนผสมด้วยน้ำมันขึ้นเป็นเนื้อปูนเรียกว่า ปูนน้ำมัน

ปูนน้ำกาบ ประกอบด้วย ปูนขาว ทรายแม่น้ำ กาวหนังสัตว์ น้ำตาลอ้อย และ กระจาดขางเล็กน้อย เหตุที่ต้องใช้ กระจาดขาง และ น้ำตาลอ้อยผสมร่วมกับเนื้อปูน เพราะกระจาดขาง นั้นเป็นสิ่งช่วยเสริมโครงสร้าง ในเนื้อปูนให้ยึดกันมั่นคง และ ช่วยให้ปูนไม่แตกร้าว เมื่อเกิดการหด หรือ ขยายตัว ส่วนน้ำตาลอ้อย ที่นำมาใช้ผสมปูนก็เพื่ออาศัยเป็นตัวเร่งให้ปูนจับตัวแข็งแรงเร็วขึ้น อาจทรงตัวอยู่ได้ ในขณะที่ยังทำการปั้นไม่แล้วเสร็จ

ปูนน้ำมันประกอบด้วย ปูนขาว ชัน น้ำมันตังอิ้ว ซึ่งเป็นน้ำมันพืช ที่สกัดมาจากเมล็ดในของผลไม้จากต้น “ทั้ง” หรือ “ทั้ง” น้ำมันชนิดนี้ทำมาแต่เมืองจีน เรียกว่า ทั้งอิ้ว แปลว่า น้ำมันจากต้นทั้ง คนไทยเรียกตามถนัดปากว่า “ตังอิ้ว” และ กระจาดขางเล็กน้อย

๔. ทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพ

ปูน ปูนหิน ปูนหอย หรือปูนขาวปูนน้ำกาบปูนน้ำมัน

๕. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญา / แนวคิดในการรักษาภูมิปัญญา

เสนอวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับรุ่นลูกหลาน พูดคุย แนะนำ พร่ำสอน ตามโอกาสอันควร และ แสดงฝีมือตามงานวัดทั่วไป

๖. รางวัลที่เคยได้รับ

-

๗. ต้องการความช่วยเหลือในด้าน

-

ลงชื่อนายมนตรี ฝ่ายเพี้ย ผู้สำรวจข้อมูล
ตำแหน่ง ผู้ใหญ่บ้านนาหลวงหมู่ที่ ๘